

Rohkeita askeleita kohti tulevaisuuden työelämää ja koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista selviytymistä ja toipumista

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma avaa 15.6.2020 valtakunnallisen hankehaun toimialaohjelmille.

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman tavoitteena hallitusohjelmassa on vauhdittaa toimintatapojen uudistamista ja uuden teknologian hyödyntämistä työpaikoilla, vahvistaa yhteistoimintaan ja luottamukseen perustuvaa työkulttuuria sekä nostaa Suomi digiaikakauden johtavaksi työelämäinnovaatioiden kehittäjäksi ja työhyvinvointi Suomessa maailman parhaaksi vuoteen 2030 mennessä. Koronakriisistä selviytyminen ja siitä toipuminen ovat nostaneet nämä tavoitteet vielä entistä tärkeämmiksi ja ajankohtaisiksi.

Toimialaohjelmien tarkoituksena on kehittää ja innovoida alan työpaikoille uudenlaisia toimintatapoja ja uudistaa työelämää erityisesti digitaalitekniikan mahdollisuuksia hyödyntäen. Toiminnan periaatteina ovat tuottavuuden ja työhyvinvoinnin samanaikainen kehittäminen yhteistyössä johdon ja henkilöstön kesken ja toimialatason vuoropuhelu työmarkkinaosapuolten kesken. Lähtökohtana toimialahankkeille ovat kunkin toimialan omat tarpeet.

- Vuonna 2020 käynnistyvien toimialahankkeiden tarkoituksena on edistää alan selviytymistä ja nousua koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista. Hanke voi sisältää esimerkiksi koronakriisin aikaisten kekseliäiden ratkaisujen, kokemusten ja oppien kokoamista ja toisilta oppimista.

Toimialaohjelmat ovat työnantaja- ja palkansaajajärjestöjen yhteisiä kehittämishankkeita. Hankehakuun osallistuvat toimialajärjestöt laativat keskenään yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan, mikä niistä toimii kaikkien osapuolten puolesta hakijana ja miten hanketta hallinnoidaan.

Rahoitus alla mainittuihin hakuihin liittyen tapahtuu Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmalle vuosille 2020 ja 2021 myönnetyn rahoituksen puitteissa. Vuoden 2021 jälkeen toiminnan rahoituksesta päätetään kunkin vuoden valtion tulo- ja menoarvion hyväksymisen jälkeen. Vuoden 2020 rahoituksella on tärkeää saattaa alkuun toimialahankkeita työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman tavoitteisiin vastaamiseksi ja aikaansaada niissä jo vuoden 2020 aikana raportoitavia vaikuttavia tuloksia. Hakemuksessa voidaan tuoda esille myös, miten toimialahanke voisi vuoden 2021 jälkeen jatkua ja mitkä olisivat hankkeen pitkän aikavälin tulokset ja vaikuttavuus, mikäli hanke jatkuisi.

Ohjelmasta voi hakea rahoitusta yhteen hankkeeseen 10 000 – 100 000 euroa. Koska kyse on valtiosuudesta myönnettävästä rahoituksesta, täytyy hakijan varmistaa, että se noudattaa organisaatiotaan koskevin osin lakia julkisista hankinnoista ja muita hankintaohjeita.

Hakemukset tulee toimittaa sähköisesti ja hakijan edustajan sähköisellä allekirjoituksella varustettuna jompaankumpaan määräpäivään mennessä osoitteeseen tyoterveyslaitos@ttl.fi.

Hakemusten määräpäivät

Hakemus jätettävä	Rahoituspäätökset
15.7.2020 klo 16 mennessä	Elokuussa 2020
30.9.2020 klo 16 mennessä	Lokakuussa 2020

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman työjaosto tekee myöhemmin päätöksen siitä, tuleeko ohjelmaan kolmas haku vuonna 2020.

Toimialaohjelmien tarkoituksena on tukea yhdessä kehittämistä alan työpaikoilla ja edistää uusien ja innovatiivisten ratkaisujen syntymistä ja leviämistä alalla. Etusijalla ovat ohjelmat, jotka edistävät digitaalitekniikan mahdollisuuksien hyödyntämiseen perustuvaa uusien toimintatapojen kehittämistä ja hyödyntämistä. Poikkeusoloissa moni ala on ottanut niiden kehittämisessä isoja edistysaskelia.

Toimialaohjelmat tarjoavat alan työnantaja- ja palkansaajaliitoille käytännönläheisen foorumin lisätä järjestöjen asiantuntemusta käytännön kehittämistoiminnasta työpaikkojen kanssa sekä ennakoida alan ja sen työtehtävien muutos- ja osaamistarpeita ja vaikuttaa niihin jo ennakoivasti.

Toimialaohjelman kohteena voivat olla esimerkiksi:

- Toimialavuoropuhelu: tavoitteena yhteinen tilannekuva alasta ja sen muutoksesta. Esimerkiksi yhteinen työn murroksen seuranta, yhteinen näkemys ja vuoropuhelu alan tulevaisuuden töistä ja niiden edellyttämästä osaamisesta, kokemustenvaihto poikkeusoloista selviytymisestä ja toipumisesta, koronakriisiin liittyvien kokemusten, kekseliäiden ratkaisujen ja digiratkaisujen kokoamista. Rahoitusta on mahdollista hakea esimerkiksi tutkijoiden, asiantuntijoiden ja ulkopuolisen fasilitoijan palkkioihin sekä työpajojen järjestämiseen.
- Poikkeusolojen uudet ja kekseliäät toimintatavat ja palvelumallit alalla: Kootaan selviytymistarinoita ja kiinnostavia ratkaisuja kotimaasta ja ulkomailta. Tarkastellaan yhdessä keinoja selviytyä ja nousta poikkeusoloista. Rahoitusta on mahdollista hakea esimerkiksi yritystarinoiden kokoamiseen, dokumentointiin ja levittämiseen ja hankkeen vetäjän palkkioihin.
- Yhteiskehittäminen: Järjestöt organisoivat toimialalleen kahden tai useamman työpaikan kehittämisprojekteja ja digiprojekteja. Järjestöt tukevat käytännön kehittämistyötä hankkimalla sen tueksi kehittämisasiantuntemusta, tutkimuksia, kansainvälisiä kokemuksia sekä järjestämällä järjestöjen, asiantuntijoiden ja kehittämisprojektien yhteisiä kehittämistilaisuuksia.
- Tuki ja rohkaisu työpaikkojen omalle kehittämistyölle, jossa lähtökohtana ovat kunkin organisaation omat kehittämistarpeet. Matalalla osallistumiskynnyksellä voidaan tarjota työpaikkojen tueksi esimerkiksi vertaisoppimista ja -verkostoja, kokeneen kehittäjän sparrausta ja sisäisten kehittäjien valmennusta. Hankkeeseen voi liittyä hyvän kehitystyön ja kiinnostavien ratkaisujen näkyviksi tekeminen ja levittäminen. Toimialaohjelmalle myönnettyä rahoitusta ei ole mahdollista jakaa rahallisena tukena eteenpäin yksittäisille yrityksille tai organisaatioille.
- Toimialaohjelma voi myös olla työelämän kehittämiseen liittyvä osio jo käynnissä olevassa tai vasta käynnistettävässä muussa kehittämisohjelmassa tai -hankkeessa.

- Toimialahankkeen valmistelu ja suunnittelu: Pienehköä rahoitusta voidaan myöntää myös toimialaohjelman suunnitteluun ja valmisteluun vuoden 2020 aikana. Tällöin hakemuksessa kuvataan valmistelusuunnitelma, tarve hankkeelle ja alustava hankeidea.
- Toimialaohjelma voidaan toteuttaa myös useamman toimialan yhteishankkeena. Toimialaohjelmaan aiemmin rahoitusta saanut taho voi hakea kehittämisrahaa toistamiseen.

Kuva 1. Toimialaohjelmat: Käytännön kehittämistä työpaikoilla ja työn muutosten tarkastelua yhdessä.

Hakijalta ei edellytetä omarahoitusta, mutta hakija voi sitä hankkeeseen sijoittaa. Hankkeille myönnettävä rahoitus maksetaan valtion tulo- ja menoarviossa vuosille 2020 ja 2021 Työterveyslaitokselle osoitetulta momentilta. Työterveyslaitoksen on toiminnassaan noudatettava julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia. Työn ja työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelmassa rahoitettavien hankkeiden hyödyn on tultava työelämän käyttöön ja oltava jaettavissa ja levitettävissä. Ohjelma voi myöntää hankkeelle myös vain osan haetusta summasta. Hakuohjeen lopusta löytyvät tarkemmat hankekriteerit, joiden perusteella hakemuksia arvioidaan.

Hakemus tehdään vapaamuotoisena korkeintaan 10 sivun mittaisena MS Word -tiedostona, jonka tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- hankkeen nimi
- hakijan yhteystiedot
- kuvaus hakijasta ja hakijan edellytyksistä toteuttaa hanke
- hankkeelle nimetyn projektipäällikön yhteystiedot ja lyhyt kuvaus osaamisprofiilista
- hankkeen tavoitteet (mihin tarpeisiin hanke vastaa ja millä tavoin), tavoiteltavat tulokset ja vaikuttavuus sekä miten tulokset ja vaikuttavuus pystytään osoittamaan ja raportoimaan.
- hankkeen toteutussuunnitelma sisältäen hankkeen työpaketit (ml. viestintä) aikatauluineen ja niihin varattuine henkilö- ja taloudellisine resursseineen eriteltynä vuositasona
- hankkeen kokonaisbudjetti
- luettelo hankkeen toteuttamiseen sitoutuneista muista keskeisistä organisaatioista (organisaation nimi, postiosoite, sähköpostiosoite ja yhteyshenkilö)
- Liitteenä hankehakuun osallistuvien toimialajärjestöjen välinen yhteistyösopimus, jossa sovitaan, mikä niistä toimii kaikkien osapuolten puolesta hakijana ja miten hanketta hallinnoidaan.

Myönnettävää rahoitusta voi käyttää:

- hankkeeseen mahdollisesti kiinnitetyn koko- tai osa-aikaisten projektityöntekijöiden palkka-, työvoima- ja matkakustannuksiin

- ulkopuolisen asiantuntijoiden tai fasilitaattorien palkkioihin
- ostopalveluihin
- tilaisuuksien järjestämiseen
- materiaalikustannuksiin
- pienimuotoisten selvitysten teettämiseen

Hakemusten arviointi ja vertailu

Toimialaohjelmahakemuksia arvioidaan ja verrataan keskenään seuraavien painoarvoltaan tasaveroisten kriteerien perusteella:

1. Kuinka hyvin toimialaohjelma edistää ohjelman yleisiä ja hakuohjeessa mainittuja tavoitteita
2. Kuinka hyvin toimialaohjelma vastaa toimialan ja sen työpaikkojen tarpeita ja kuinka hyvin nuo tarpeet on perusteltu ja kuvattu
3. Toteutussuunnitelman sisältö ja hankkeen toteutettavuus

Hanketta arvioidaan kunkin kriteerin osalta, mutta myös arvioiden hanketta kokonaisuutena.

Päätöksen rahoitettavista toimialahankkeista tekee Työterveyslaitos ohjelman työjaoston tekemän suosituksen perusteella. Hyväksytyistä toimialahankkeista solmitaan sopimus Työterveyslaitoksen ja hakijan kesken.

Hankkeiden jälkikäteisarviointi

Ohjelma arvioi hanketta myös jälkikäteen osana toimialahankkeiden kokonaisarviointia.

Yleiset tavoitteet Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman hankkeille

- Hanke edistää hallitusohjelmassa kehittämisohjelmalle asetettuja tavoitteita:
  - Hankkeella vauhditetaan toimintatapojen uudistamista ja uuden teknologian hyödyntämistä työpaikoilla
  - Hanke vahvistaa yhteistoimintaan ja luottamukseen perustuvaa työkuulttuuria
  - Hanke auttaa nostamaan Suomea digiaikakauden johtavaksi työelämäinnovaatioiden kehittäjäksi
  - Hanke auttaa nostamaan työhyvinvointia Suomessa maailman parhaaksi 2030 mennessä
- Hanke edistää koronaviruksen aiheuttamasta poikkeusoloista selviytymistä, kokemuksista oppimista ja Suomen jälleenrakentamista
- Hanke edistää samanaikaisesti työn tuottavuutta ja työhyvinvointia (julkisissa organisaatioissa puhutaan myös tuloksellisuudesta ja työelämän laadusta). Kummankin parantamisen merkitys koko kansantaloudessa kasvaa koronavirukseen vuoksi.
- Hanke edistää yhdessä kehittämistä työpaikoilla: johto, esimiehet ja henkilöstö kehittävät yhdessä
- Hanke vahvistaa luottamusta ja yhteistyötä hankkeeseen osallistuvien tahojen kesken
- Hanke edistää jatkuvaa oppimista työpaikoilla
- Hankkeessa hyödynnetään tutkittua tietoa
- Hankkeessa pyritään tekemään yhteistyötä muiden samoja aiheita käsittelevien hankkeiden ja tahojen kanssa
- Hankesuunnitelmassa on kuvattu ja perusteltu selkeästi, mitä hankkeessa tehdään

- Hankesuunnitelma on uskottava ja hanke toteuttamiskelpoinen
- Hankkeen tuloksia arvioidaan ja niistä ollaan valmiita kertomaan ulkopuolisille (mahdollisia yritysosalaisuuksia lukuun ottamatta).
- Hankkeen tulosten levittäminen voi tapahtua hakijan omien verkostojen kautta sekä yhteistyössä kehittämisohjelman kanssa. Kehittämisohjelma julkaisee verkkosivuillaan rahoitusta saaneiden hankkeiden hankekuvaukset ja yhteystiedot, samoin tiivistelmän hankkeen päätyttyä.
- Rahoitusta saanut organisaatio huolehtii siitä, että Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma mainitaan rahoittajana hankkeen julkaisuissa, tilaisuuksissa ja tuotoksissa.

Hallinnollisia kriteerejä kokonaisarvioinnin tueksi:

- Rahoitettavat hankkeet vastaavat ohjelman ja hallitusohjelman tavoitteita
- Hankkeen budjetti on laadittu rahoitusehtojen mukaisesti
- Hakemukseen on liitetty tarvittavat yhteistyösopimukset
- Hankkeiden valinnassa noudatetaan tasapuolisuutta. Se tarkoittaa, että neuvonnassa ja rahoituspäätöksiä tehdessä hakijoita pyritään kohtelemaan tasapuolisesti
- Ennen rahoituspäätösten tekoa on mahdollista pyytää hakijaa täydentämään hakemustaan siten, että käytettävissä on päätöksenteon kannalta tarpeelliset tiedot
- Toimialahankehaun käynnistymisestä tiedotetaan laajasti mahdollisille hakijoille
- Tavoitteena on, että toimialahankehaun avulla pystytään edistämään työelämän kehittämistä kooltaan ja tarpeiltaan erilaisilla toimialoilla. Vähäinen aiempi kokemus toimialaohjelmista voi olla rahoituksen myöntämistä puoltava seikka.
- Hankkeille laaditaan ohjelmassa seurantamittaristo, jota käytetään hankkeiden arvioinnissa
- Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma edellyttää toimialaohjelmilta määräaikaista raportointia.

Neuvoja hakemuksen laatimiseen (tarkennetaan erillisessä hakuohjeessa)

Työterveyslaitokselta saa tukea hankesuunnitelman ja hakemuksen laatimiseen erikseen määriteltävällä tavalla.

1. Järjestämme maanantaina 15.6.2020 klo 12.30 kaikille toimialahankehausta kiinnostuneille ensimmäisen webinaarin, johon voi ilmoittautua Työterveyslaitoksen tapahtumasivulla osoitteessa www.ttl.fi/koulutuskalenteri. Osallistumislinkin lähetämme ilmoittautuneille edellisenä päivänä.
2. Valmiin hakemuksen sijasta hakijoilla on mahdollisuus lähettää lyhyempi hankeideapaperi ennen 15.7. kommentoitavaksi osoitteeseen tyoterveyslaitos@ttl.fi. Pyrimme vastaamaan muutaman työpäivän sisällä. Ideapaperia kommentoivat pyydettyessä myös työmarkkinakeskusjärjestöjen edustajat Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmassa.
3. Voitte lisäksi varata noin 45 minuutin henkilökohtaisen sparrausajan sähköpostitse. Sparrausta hakemiseen antaa vanhempi konsultti Anna Tienhaara Työterveyslaitoksesta. Mikäli olette kiinnostuneita sparrauksesta, ottakaa suoraan yhteyttä Anna Tienhaaraan: Lähetä sähköposti otsikolla "Toimialaohjelmahaku sparrauspyyntö" osoitteeseen anna-tienhaara@ttl.fi.